

RDEČI PRAPOR

Izhaja v Ljubljani vsak dan opoldan.

Naročnina za avstro-ogrske kraje mesečno 2 K, za Nemčijo 2.25 K, za Ameriko 2.75 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštne proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Tristopna peti-vrstica 26 vin. za enkrat, 12 vin. za dvakrat; večkrat po dogovoru.

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

31. šte. v.

V Ljubljani, v četrtek, dne 25. aprila 1907.

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: Uredništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana. — Za denarne posiljatve, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana, Frančiškanske ulice šte. 8/1.

Vselej prekasno!

Čudni so naši liberalci po deželi in po mestih! Mislijo, da je njih politika bistroumna in dalekovidna; v resnici pa v političnih vprašanjih ti ljudje ne mislijo za ped daleč v bodočnost. Ne vidijo znamenj na političnem obzorju, ne slišijo glasov, najznanjajočih bližajoče se izpremembe javnega življenja — kakor da bi bili slepi in gluhi!

Ali ste jih opazovali takrat, ko je prihajala volilna reforma v državo? Vsa mesta, vse vasi, milijoni politično brezpravnih individijev so zahtevali, naj se jim dá pravica, da se udeležujejo kot enakopravni državljani vlade in gospodarstva v Avstriji. Vsa država se je stresla v temeljih, stebri, ki so jo doslej ohranjali, so se jeli majati in nevarno gugati. Revolucija bi bila izbruhnila, če bi se ne bilo ustreglo takorekoč enoglasni želji po razširjenju političnih pravic, po volilni preosnovi.

A naši liberalci? Zadnji so bili med tistimi, ki so se ustavljali demokratiziranju našega državnega zbora! Skoro vsi drugi so se preje izpametovali in si prizadevali, da se privadijo čim preje izpremenjenemu političnemu in socialnemu položaju. Kajti spoznali so, da najboljše izhaja v politiki tisti, ki ga politični dogodki ne iznenadijo in ne presenetijo, ki ve v vsakem momentu z danimi razmerami računati.

Ako se bližajo tedaj dogodki, katerih zavrniti ni več mogoče, se je pač treba tako uravnati in pripraviti, da jih morem izrabiti v svojo korist, ali da vsaj odvrnem njih škodljive učinke.

Tako je v zasebnem življenju vsakega pametnega posameznika, in isto pravilo mora obveljati tudi za javno nastopajočega politika, za celo stranko.

Naši liberalci so hoteli delati proti temu pravilu; izvrševati so hoteli enako politiko, kakor oni, ki hoče z glavo skozi zid. Ni čuda, če jih je naenkrat fakt volilne reforme popolnoma presenetil.

Izpametovali se pa vsled tega niso. Kajti prepričani so in trdno verujejo, da je sedaj proces demokratizacije javnega življenja v Avstriji in posebej tudi pri nas na Slovenskem že dovršil svojo pot. Prepričani so, da se ne bo osmelil preko ograj, s katerimi sta obdani dežela in občina in njiju ustava. Prepričani so, da si bodo tu še dolgo ohranili svoje privilegovano stališče.

Za danes pustimo deželo in njeno ustavo: že se pride na vrsto. Poglejmo pa, kaj je z demokratizacijo občine in njene ustave.

Izjavljamo takoj, da nimamo pred očmi samo ljubljanske občine — četudi pišemo to pod živim vtiskom poslednjih volitev. Mislimo tu na občine in njih ustavo na Kranjskem.

Demokratizirati se bo moralo oboje v prav doglednem času. To je več kot gotovo! Kajti mislimo, da ni eden izmed poslednjih vzrokov, zakaj da si klerikalci osvajajo občino za občino — in ne le t. zv. selskih občin, temveč tudi trške in mestne! — ta, da liberalci absolutno niso pripustili in ne pripuščajo nobenega demokratiziranja tistih občin, v katerih so vladali, oziroma še vladajo. Povsodi je bila in je ista historija: odbijajo tako dolgo, dokler ne vzbude sovraštva do oseb in do stvari same, katero zastopajo. Sovraštvo si pa tudi naglo poišče potov, da izbruhne, — in maščevanje je naenkrat tu v podobi kazni božje, klerikalnega občinskega odbora.

Liberalci v resnici ne poznajo časa; o sebi pa mislijo, da so kakor Jozua, na čigar povelje je solnce obstalo; svetopisemsko obstalo, seveda...

In tako je eden najhujših argumentov, s katerim liberalci nastopajo proti socialni demokraciji, — da baje ljudstvo ne mara, da bi se volilna re-

forma dognala tudi za občine. Pravijo celo, da je to načelno nasprotje med socialno demokracijo in liberalno-kmečko strujo na Kranjskem.

Trdimo, da je stališče, na katerem stoje propagatorji te struje — kličejo jo tudi »agrarna« ali »neodvisna« — jako starokopitno in narodni celokupnosti naravnost škodljivo.

Svojo trditev hočemo v drugem članku dokazati.

Platonizem.

V Trstu, 22. aprila.

Neprijetno je seveda, kadar se hoče po vsej sili kandidirati in se ne ve zakaj, toda naravnost smešno je, kadar se hoče upeljati lirični platonizem v nepoetično realnost politike. Socialni demokratje so rekli: »Mi postavimo kandidate tudi v takih okrajih, v katerih nam sicer še ni zagotovljena zmaga, v katerih pa se razmere lahko izpremene, da ni izključena zmaga.« In šli so na delo. To je pogum stranke, katera zajema sredstva in moči svojega obstanka iz širokih mas ter skuša s temi močmi voditi boj proti močnemu sovražniku tudi na političnem polju, uverjena, da mora zmagati prejalislej. Tržaški narodnjaki pa, ki skušajo, a nas ne znajo posnemati, pravijo: »Mi postavimo kandidate tudi v takih okrajih, v katerih smo gotovi, da ne moremo nikdar zmagati, ker so narejeni nalašč za večino druge narodnosti, toda pokazati hočemo, kako globoko gori v srcih tržaškega slovenskega prebivalstva čut poezije za manifestiranje narodnega življenja na ozemlju, kjer se nam odreka od strani italijanske večine dan za dnem najvitalnejše naše pravice.« In to je platonizem, brezplodni, poetičnolirični platonizem, katerega bi ne smela uveljaviti nobena politična stranka, ki hoče politično doseči kaj realnega za narod. Tak platonizem seveda ne škoduje strankam, ki nimajo v ljudstvu toliko opore, da bi se mogle oprijeti radikalnejših sredstev za

PODLISTEK.

Naša socialna dolžnost.

Pisatelj Maurice Maeterlinck je priobčil v tedniku »Das Blaubuch« članek, v katerem razpravlja o socialni dolžnosti sedanje človeške družbe. Vsebina tega opisa je: Prva in edina dolžnost posedujočih slojev je, da se odpovedo vsemu, kar imajo, in se postavijo v eno vrsto z neposedujočim. Ugovor, da je neenakost neizogibna in da izvira iz prirodnih zakonov, zavrača Maeterlinck, trdeč, da je človeštvo ustvarjeno v ta namen, da se povzdigne nad nekatere prirodne zakone, in da je popolnoma v soglasju s človeško naravo, če se pokori takim zakonom, ki jih živalski svet ne pozna. Ko bi se človek odpovedal stremljenju, dvignite se nad mnoge izmed teh zakonov, bi bila njegova eksistenca kot človeka v nevarnosti.

Drugi ugovor, ki pa ni več bistven, se glasi: da se zmaga pravičnosti pospeši čimbolj, ne smejo najboljši ljudje pred časom odložiti svojega orožja, to je bogastva in življenja brez dela; tretji ugovor je: dolžnost človeštva je, da se ogiblje nasilja in zabranjuje prelivanje krvi, zato je treba, da se socialni razvoj ne vrši prenašlo, da more

ljudska masa dospeti do svobode in blagostanja brez nevarnih sredstev.

Na ta ugovora stavi Maeterlinck vprašanje, če bi bilo gorje, ki bi nastalo vsled nagle, krvave revolucije, morda večje, nego je to večno mučenje počasnega razvoja. In vprašanje, pravi nadalje, če ne bi bilo bolj napredovati kolikor mogoče hitro, in če ni tiho trpljenje onih nesrečnikov, ki od dne do dne pričakujejo pravičnosti, večjega razsega nego trpljenje nekoliko tednov ali mesecev, ki bi ga morali posedujoči sloji prebiti. Namenoma se pozablja, trdi Maeterlinck, da je trpljenje v današnji bedi manj glasno in očitno, odtod mnogo številnejše, krutejše in silnejše nego najgroznejša revolucija. — Zadnji ugovor je, da je človeštvo ravno sedaj v svoji najplodnejši, najzmagovitejši in najizrazitejši dobi in da se z ozirom na preteklost zdi, kakor da stoji človeštvo sedaj v odločilni dobi svojega razvoja. Sedanji dobi inspiracije se ne da primerjati nobena druga zgodovinska doba, zato je vprašanje, ali ne bi bilo zelo nevarno, ta razvoj sedaj ustavljati.

In če tudi pripustimo, da se to, kar se je doslej pridobilo, ne more več popolnoma izgubiti, je vendar upravičen strah, da bi desorganizacija utegnila napraviti tej srečni periodi grozen konec. — Ta ugovor Maeterlincka najbolj vznemirja. Toda

tolazi se s tem, da bi bila škoda, ko bi nastala vsled tega popolnoma kompenzirana na ta način, ker bi se moglo v novih razmerah duševnega dela udeleževati vse človeštvo, dočim se danes nezmerno mnogo duševnih moči uniči s tem, ker lenoba v višjih krogih in ročno delo v nižjih krogih tlačí vso duševno energijo. Ni dvoma, pravi Maeterlinck, da bo tisti dan, ko bodo vsi ljudje imeli možnost izpolnjevati naloge, ki so danes rezervirane le nekaterim izvoljencem slučaja, da bo istočasno dano tudi tisoč možnosti za doseganje skrivnostnega cilja človeštva.

DRAGOTIN BLAŽ:

Zločin.

Konec.

Pastarica je začutila močne roke, neobriti obraz se je bližal njenemu in umazane ustnice so jo robato poljubile. Skušala se je izviti, ali bila je preslaba.

Tam v gozdu je bežala sključena postava v temo in mrmljala: — hvala ti, Gospod, hvala!

Zadnjikrat se je skušalo dekle oprostiti močnih rok, potem pa je jelo grgljaje vpiti: — pomagajte, pomagajte! Gospod, kje ste?

Vedno bolj je kričalo dekle in Kozma je zgubil samozavest. Kri mu je vrela v žilah, kakor voda v loncu in glavo mu je hotela raznesti. Ni videl

Sodrug! in somišljeniki, spominjajte se volilnega sklada!

uveljavljanje ljudskih pravic in ki od take zmage nimajo pričakovati nič drugega, nego smrt svoje stranke. In tak platonizem, v katerem ni nič gotovega in katerega se poslužujejo navadno vse stranke, ki so vsled političnega razmerja v obsegu njihovega delokroga prisiljene, zamolčati svoj cilj in program, pa se zato zvijajo v negotovosti svoje eksistence, tak platonizem je pri nas obenem — oportunizem, oziroma izraz tistega oportunizma, ki zajema moči svojega obstanka iz nezavednosti tistih mas, katere tvorijo največjo oviro do napredka in osamosvojenja brezpravnega proletarijata. Smelo smemo tedaj trditi, da mora biti stranka, ki izrablja nezavednost, da zamore čim lepše in gotovejše igrati ulogo oportunističnega platonizma, ki daje meščanskim strankam še vedno podlago za agitacijo proti revolucionarno navdušenemu in razredno zavednemu proletarijatu, brezpogojna nasprotnica delavske emancipacije.

Ena takih strank pa je tudi tržaska narodna. In naj njeni zastopniki trde na shodih še tolikokrat, da njih stranka ni kapitalistična in naj tržaska «Edinost» povdarja ta ritornel že kakor hoče, je vendar njeno stališče, ki ga je zavzela s tem, da postavlja svoje kandidate tudi v krajih, kjer nima nobenega upanja do zmage, in tako podpira kandidate slovenstvu in delavstvu sovražne italijansko-nacionalne stranke, je njeno stališče, ki ga zavzema direktno proti politični in indirektno proti strokovni organizaciji delavstva, tako, da smo popolnoma upravičeni, smatrati jo za nasprotnico protikapitalističnega gibanja, za nasprotnico osvoboditve človeštva iz dosedanjih spon kapitalističnega sistema. Iz tega razloga izvira, da moramo napeti vse naše sile, da se uniči, ne samo konsekvence oportunističnega platonizma, temveč da uničimo tudi podlago, na kateri se uveljavlja ta oportunizem in platonizem, to je, da uničimo stranko samo, za kar bomo uporabljali vsa sredstva, ki jih imamo na razpolago.

Delovanje vseh narodnih slovenskih strank, katero bi moralo biti naperjeno predvsem in samo proti temelju, s katerega so nasprotniki slovenskega ljudstva zajemali sok svoje moči, se je yršilo in se vrši še vedno v prazni sentimentalnosti idiličnega platonizma pod mogočno senco sistema, v katerem ni možno uveljavljati pravic, po svoji večini proletarskega naroda, kakršen je slovenski, ki ima največjega svojega sovražnika v sistemu današnje družbe, pred katerim se je klanjala vedno slovenska politika, to je v kapitalizmu. Take politike pa — in naj se prepričajo tudi tržaski narodnjaki — take politike ne more in ne bode delala nikdar socialna demokracija, temveč je in bo njena dolžnost, da se upre poleg boja za osamosvojenje dela od kapitalizma, tudi vsakemu nadaljnjemu platoniziranju slovenske politike. Nadaljevati mora brezobzirni boj proti vsaki stranki, kateri je oportunizem in platonizem sredstvo eksistence; take pa so vse sedanje narodne stranke, med katere spada tudi tržaska, ki, če ni kapitalistična, je pa podrepnica kapitalizma. X. Y.

ničesar, niti domislil ničesar. Pozabil je na Benzo in naenkrat se mu je zazdelo, da čuje piskajoči glas pohabljenega deteta.

Bliskavo si je odvezal leseno nogo in jo dvignil visoko v zrak.

Kri je omočila zeleno travo, kozici ob studencu sta žalostno meketali in Kozma je divje zaplakal.

Potegnil je veter, gozd se je oglašil, klasje pa se je valovilo in ječalo.

Globoko na senco so legle temne nočne sence, zvezde so mizale boječe na nebesnem obodu in iz daljave se je čulo tuljenje vetra. Gozd je zabučal in veter je zanašal uvele liste v temno noč. Tiho, melanholično je žuborel studenček kraj gozda, se izlival po ilovnati in peščeni zemlji ter polagoma izginjal v žejna tla.

Upokojilo se je klasje, polja in livade so obmolknile, rdeči mak je nagnil svojo glavico, odprl rubinasta usteca in pravljica o začarani kraljici ni se je razlegala v noč.

Gozd pa je neprestano bučal, veter je gnal uvele liste visoko proti nebu, jih raztresal po blatni zemlji, kjer so gnili in izginjali brez sledu...

Politični odsevi.

Volilna reforma na Hrvaškem. «Pokret» poroča, da bo odsek za volilno reformo predložil deželni zbor svoj elaborat maja meseca; upati je, da deželni zbor reši volilno reformo še v tej seziji. — Županijska skupščina v Belovaru je soglasno pozvala poslanca Persića, da predlaga v saboru, da se census zniža na 10, eventualno na 6 kron in da se uvede tajno glasovanje.

Škandal v francoskem kolonijalnem ministristvu. Socialno-demokratska «Humanité» je pred kratkim odkrila velike zlorabe, ki so se godile v kolonijalnem ministristvu s kreditom, dovoljenim vsled katastrofe na Martiniku. Vladi je bilo neljubo, da je zadeva prišla v javnost; toda pomagati si ni znala. «Matin» je objavil pogovor s kolonijalnim ministrom, ki v polni meri potrjuje razkritje socialistične «Humanité». — Od kredita, dovoljenega vsled martinške katastrofe, je prejel kolonialno ministristvo 520.000 frankov, da osnuje na podlagi ohranjenih duplikatov nov arhiv. Slo je za ogromno delo, kajti število uničenih aktov je znašalo nad 400.000 in nižji uradniki so upali, da si pridobe s prepisovanjem nekak postranski zaslužek. Tedanji kolonialni minister je tudi določil honorarje: za prepis akta 60 vrtic en frank, za primerjanje z originalno kopijo 50 stotink in za vsak podpis tri stotinke. Četudi je odredil, da se naj delo porazdeli na vse osebe, so vzeli višji uradniki arhiva vse delo v zakup, in metali nižjim uradnikom le tupatam kake drobtinice v slepilo. Višji uradniki sicer niso mogli vsega dela sami izvršiti, — oddajali so ga svojim znancem in znankam — celo dobičkanosno kupčijo so uganjali s tem, da so najemali cenene pisalne moči in sami kot «podjetniki» spravljali dobiček v svojo malho. Nekateri so si na ta način pridobili lepe vsote denarja, 20.000 do 40.000 frankov. — Nižji uradniki, ki so že vse to vedeli, so se obrnili na kolonialnega ministra Millies-Lacroix, kateri je takoj zaukazal oddajati delo le uradnikom z manj kot 4500 frankov letne plače po gotovem redu. Glede krivcev pa je odredil strogo preiskavo, ki še ni končana.

Usoda «potemkinistov» na Rumunskem. V spominu so še dogodki, ki so se vršili na «Potemkinu», vojni ladji ruskega črnomoškega brodogoja. Privrat je vihrala rdeča zastava na jaborih vojne ladje. Lakota je prisilila uporne mornarje, da so se udali rumunskim oblastem. Rumunska je vojno ladjo vrnila Rusiji, mornarji pa so v smislu obljube dobili dovoljenje, da se naselijo na rumunskih tleh deloma kot roko delci, deloma v petrolejski industriji. Četudi se v politiko niso vtikali, je rumunska policija strogo pazila nanje, k čemur so jo priganjali zlasti mnogoštevilni tajni agentje. Kmečki upori so dali povod, da so jih zaprli pod pretvezo, da so vodili revolucionarno propagando. Četudi je preiskava dognala njih nedolžnost, se jim je vendarle prepovedalo bivanje na kmetih. Teh malenkostnih šikan so se sedaj potemkinovci naveličali in so objavili v «Adeverulu» sledečo oznako: «Bivši mornarji «Potemkina», izvrstni roko delci, kottlarji, kovači, mehaniki, elektrotehniki, jermenarji, vsi zdravi in mladi, žele kar najhitreje zapustiti Rumunsko in se obračajo na posredovalce, ki bi jih spravili v Ameriko. Več se izve v upravnistvu lista.»

Domače stvari.

Zakon o varstvu volilne svobode določa v § 3. sledeče: Kdor namenoma 1. volilnemu upravičencu ali komu drugemu ponudi, podeli ali pa obljubi kak dobiček na premoženju, hoteč s tem podkupiti volilnega upravičenca, da se ne bi poslužil volilne pravice, ali pa, da bi se je poslužil v gotovem smislu; 2. Kdor sprejme ali si da obljubiti ali zahteva zase ali za drugega kak dobiček na premoženju z obljubo ali z videzem, da se da s tem podkupiti, tako da ne bode izvrševal svoje volilne pravice, ali da jo bode izvrševal v gotovem smislu, se ga kaznuje radi pregreška s strogim zaporom od enega do šestih mesecev. Prejeti dobiček ali denarna vrednost tega dobička zapade v korist občinskega ubožnega zaklada. — Kdor je kaznovan radi takega pregreška, izgubi obenem volilno pravico.

Ljubljanski magistrat se ni povedal, kaj bode dne 14. in 23. maja z urami za volitve. Široki krogi volilcev so vznemirjeni zaradi tega. Pričakujemo torej kmalu pojasnila.

Liberalci v Ljubljani «delujejo». Pravzaprav bi jim moralo iti delo gladko izpod rok, saj so dosti dolgo spali in bi bili lahko izpociti. Ali s tistim delom, ki ga opravljajo, ne pridejo daleč. Zanašajo se namreč na gospodarsko odvisnost volilcev. V tem tiru se tudi giblje njih agitacija. Opozarjamo, da so volitve t a j n e. Opozarjamo sploh na zakon o varstvu volilne svobode, ki velja za liberalce ravno tako, kakor n. pr. za socialiste. Prepričani naj bodo gospodje, da bodo socialni demokratje strogo pazili in se ne bodo dali kar meni nič tebi nič oslepiti. Ako mislijo zmagati s terorizmom, naj vedo, da pojde z njihovim kandidatom takoj tudi protest na Dunaj.

Kdo je narod? — Narod sem jaz, kriči bri-pavega glasu majhna družba ljudi, ki se kuha v srečni posesti kapitala; očividno posnema prešer-

šernega francoskega kralja, katerega je zgodovina desavuirala. — Narod je socialni organizem, kojega vidni znak je poleg drugih bivstvenih lastnosti, posebnost jezika. Narod razpada v različne stanove, ki se spajajo po sedanjem gospodarskem redu v dva razreda: razred delavcev, ki si z delom izvršujejo bedno življenje, in razred kapitalistov, katerim posest zagotavlja sijajen obstanek. Razred kapitalistov obsega pičlo število ljudi, dočim pripadajo ogromne človeške mase delavnemu razredu. Socialna demokracija, ki se bori za gmočno, kulturno in jezikovno dobrobit delavnega razreda, ki predstavlja ogromno večino naroda, vodi nedvomno boljšo narodno politiko, kot katerakoli sedaj obstoječih strank, ki reklamirajo vso narodnost izključno le zase.

Slovenska ljudska stranka (klerikalna) in narodnonapredna (liberalna) sta si v programih popolnoma enaki: obe sta za vse stanove. Razlika med njimi je le ta, da liberalci vero branijo, klerikalci pa barantajo z njo. To je potrdil župan Hribar, to je potrdil pa tudi dr. Sušteršič.

Neskaljene pravice združevanja, ki jo zahtevamo zase in za vsakogar, v katerem vidimo najzanesljivejše poročstvo socialnega napredka, mora postati deležna tudi katoliška nižja duhovščina, ta igrača cerkvenih gospodov. Tudi ona se sme med seboj svobodno organizovati. Državna oblast pa, če se zaveda svoje civilizatorične naloge, morajo z vsem povdarkom podpirati v nje boju s škofi, v nje prizadevanju in varovanju svojih pravic; kajti velika nevarnost za demokracijo o družbo je obstoj avtokratično organizovane in vladane družabne skupine, kakor je sedaj duhovščina.

Liberalni agitatorji. Čujemo, da se nekateri kavarnarji in gostilničarji s požrtvovalno vneto udeležujejo agitacije proti našemu kandidatu E. Kristanu za Hribarja. Sodrug, o g i b a j t e se dosledno takih lokalov! Od obrtnika, ki je navezan na zaslužek vseh strank, ni spodobno, če se preveč izpostavlja za posamezno stranko. Zahteva se lahko od njega, da je glede agitacije povsem indiferenten. Če že hoče po vsej sili biti liberalce — kar je sicer zelo nespametno — naj obdrži to zase in naj voli po svojem prepričanju prosto, k o g a r h o č e. Svojega prepričanja pa naj nikar drugim ne vsiljuje. Kdor se pa žene za liberalnega kandidata, naj ne pričakuje, da bodo volilci nasprotnih strank znašali k njemu svoje denarje. Torej, gg. kavarnarji in gostilničarji, pozor, če nočete imeti občutne škode; liberalci vam je ne bodo nadomestili. Ali razpečavate kofe in vino, ali pa plesnivi liberalni program, oboje ne pojde v denar! Sodruge pa prosimo, da nam poročajo o vsakem takem liberalnem agitatorju, seveda le na podlagi zanesljivih informacij, ker krivice nočemo delati nikomur!

Liberalni oklic? V političnem življenju je navada, da stranke pred volitvami izdajo volilni oklic, v katerem v kratkem obrazložijo svoja načela in najbolj pereče točke svojega delavnega programa. Ne more se od volilca zahtevati, da bo kar na lepe oči gospoda kandidata oddal svoj glas pri volitvah. Volitve so že pred durmi, a o kakem liberalnem oklicu ne ve živa duša nič, četudi bi bilo od liberalcev dvakrat, trikrat potrebno, da se razode-nejo, kajti njihov program je tako mistično-skrivnosten in ves popet, da se iz njega ne spravi ničesar. Ali je mar Hribar program in oklic obenem?

Kaj je narodna zasluga? Sodnik Gabrielčič, ki komandira za liberalce v gorški okoli-ci, je pisal svoje ime vedno z dvema «č», lahko bi bil pisal tudi Gabrielchich. Ali pisal je Gabrielčič, in to je njegova narodna zasluga. Tako ceni «Soča». Po ceni je narodnjastvo pri Slovencih!

Italijanski nacionalisti v Trstu imajo smolo. V nedeljo so hoteli prirediti v Starem mestu v ulici del Cristo shod, na katerem bi bil govoril njihov kandidat z okna neke hiše. Ob 10. uri dopoldne je bila ulica natlačena ljudstva, ali — socialističnega in govorili so sodrugi Huastia, Stenica in Gerin, množica je aplavdirala socialističnim kandidatom Pittoniju in Olivi in potem prekorakala staromestne ulice, prepevaje delavske pesmi. Italijanske narodnjake pa je objemala žalost.

Proti celibatu je pisal leta 1461 — papež Pij II. Izdal je pastirski list z napisom «Pravo duhovnikov na očetovstvo», kjer je dejal: ... in veliko zlo je, ako vstane kdo in brani uživanje prirojenih zmožnosti v človeku, nagone, katerim je prištevati kot najznamenitejšega ohranitev plemena. Dejanje nepravčnosti je, valiti na duhovnike brežzenstvo in oropavati jih za pravico, da se čutijo kot možje. Pozivaje se na ta pastirski list, je poslalo 3000 francoskih duhovnikov papežu peticijo proti celibatu. Pravijo, da je Pij X. v veliki zadregi. Že verjetno.

Cesar — trgovec. Kako se izpreminjajo časi! Kak razloček med ponosnimi srednjeveškimi in pa sedanjimi vladarji! Eden (kralj rumunski) gradi na svojih posestvih sirarne in mlekarne, iz katerih se prodaja sir, maslo in drugi izdelki iz mleka, drugi (kralj belgijski) stavi tovarne in spekulira s posestvi, tretji (kralj angleški) igra na borzi in je lastnik zlatih rudnikov. Vse pa prekaša nemški cesar: izdeljuje keramično (lončeno) blago in si je napravil v Berlinu svojo prodajalnico. Izdelovanje

kakor prodajanje blaga se vrši pod njegovim osebnim nadzorstvom.

Kako Kristov namestnik potuje? Neki italijanski inženir poroča v strokovnem časopisu o popravil salonskega voza papeževga, ki jo je izvršil v železnični delavnici v Florenci. Po izjavi avtorjev voz papeški prekaša po komodnosti, kakovosti materijala in izpeljavi salonski voz kateregoli svetnega vladarja. Voz sestoji iz treh oddelkov: iz prostora za švicarsko stražo, iz prestolne dvorane in iz privatnega oddelka papeževga. Slednji razpada spet na tri poddodelke: molilnico, spalnico in jedilnico. V spalnici je postelj s slonokoščenimi pločami in papeškim grbom v vzglavju; tapetirana je z belo žido in zlatimi in vijoličastimi preprogami; v spalnici se nahaja znamenita Milletova slika: Brezmadežno spočetje. Strop prestolnice je obokan in vzvišen; na njej strani se nahaja papeška tija, ob straneh apostoli. Nad portalom se vzdigne zlati križ s papeškim grbom. Prestolnica je ob straneh odprta, obdana le z zlatim omrežjem, da se papež lahko pokaže ljudstvu in mu podeli blagoslov. — Prestol pod obokom je okrašen s štirimi angelskimi podobami, ki obdajajo Krista in Marijo. Vnanje stene prestolnice so pokrite s fino izdelanimi alegoričnimi znamenji in izreki. — Ta gala-voz je naročil papež Pij IX. l. 1869. v Parizu in je veljal 120.000 frankov. Omenjeni papež ga je uporabil samo enkrat na potu iz Rima v Neapolj. Poznejši papeži niso več zapuščali Vatikana. Sedanji papež ga je dal popraviti, iz česar se sklepa, da misli popotovati.

Dopisi.

Kočevje. V nedeljo, dne 21. t. m., se je vršil v gostilni g. Ad. Brauneja ustanovni shod krajevnih skupine zveze avstrijskih rudarjev, na katerem so bili izvoljeni v vodstvo sledeči sodrugi: Gašpar Duller načelnikom, Marko Poje, namestnikom načelnika, Andrej Kraker, blagajnikom, Josip Kisovec, nam. blagajnika, Ign. Jarc, Maks König, Andr. Strmolé, Fr. Senica in Andr. Stefančič v odbor; Iv. Susak in Iv. Zupan preglednikom. Sodrugi Sitter je razložil pravila in regulativ in govoril o potrebi organizacije, na kar je prijavila cela vrsta rudarjev svoj pristop v organizacijo. Med shodom se je zbralo iz mesta več meščanov, iz okolice cela vrsta kmetov, ki so napolnili prostore. Sodr. Sitter je zaključil ustanovni shod in otvoril volilni shod; razvil je socialno-demokratski program in med drugim opisal tudi lažnjive kmečke prijatelje. Izvajanje je spremljalo mestoma viharno odobravanje; končno je bila kandidatura sodr. Sitterja z navdušenjem sprejeta. — Značilno je, da prihaja g. kaplan vsako nedeljo v čakalnico h krščanski nauku in govori ondi o volitvah. Kočevski delavci napravijo dobro delo, če store tej očitni zlorabi vere konec.

Shodi.

Napovedani so:

Komen. V nedeljo, 28. t. m. ob 4. uri popoldne je na dvorišču gostilne Smerde volilni shod jugoslovanske socialno-demokratske stranke. Poročata sodrug Etbis Kristan iz Ljubljane in kandidat sod. Vinko Kermolj.

Shoda v Šmartnem pri Litiji in Povšniku. V nedeljo, dne 21. t. m. se je vršil v Šmartnem v gostilni Robavsovi volilni shod, na katerem sta poročala sodr. Kocmur in kandidat Ivan Cankar. Kandidatura Cankarjeva je bila soglasno sprejeta.

Popoldne istega dne je bil impozanten shod v Povšniku. Udeležilo se ga je kakih 250 volilcev. Referat kandidata Cankarja so poslušali volilci z navdušenim odobravanjem; socialno-demokratska kandidatura je bila z živio-klici sprejeta. Kljub hujskajočim pridigam ni bilo nasprotnikov od nikoder.

Laški trg. V nedeljo, dne 21. t. m., je bil pri nas volilni shod, jako dobro obiskan. Sodrugi Čobal iz Zagorja kot kandidat je razvil svoj program. Z velikim navdušenjem se je govorniku odobraval, kandidatura je bila soglasno sprejeta. Klerikalci pa so od jeze pokali; tako je eden izmed njih prišel v zborovalno sobo in govorniku pokazal jezik, a jo je osmešen od navzočih volilcev hitro odpihal.

Trst, v soboto, dne 20. t. m., se je vršil volilni shod v delavskem domu z dnevnim redom. Tržaški Slovenci in državnozborske volitve. Poročal je sodr. Regent, ki je razložil, da nimajo Slovenci nobene koristi, voliti narodne kandidate, temveč tako celo škodujejo sami sebi, ker s tem podpirajo indirektno kandidate ital. nacionalcev. Burno ploskanje je pozdravilo ime vsakega kandidata. Govoril je tudi sod. Kline in sod. Fran Jernejčič. Oba sta pozivala navzoče, da naj se ne dajo voditi na limanice narodnjaških agitatorjev, temveč kakor so bili združeni vedno v boju zoper kapitalistične namene in nakane delodajalcev, naj tudi v tem volilnem boju ostanejo složni in naša zmaga bo zmaga delavstva, zmaga pravice. Shod, kateremu je predsedoval sod. Petejan in katerega se je vdeležilo preko 3000 ljudi, je končal ob 11. uri zvečer z živio-klici na socialno demokracijo in njene kandidate.

Iz stranke.

Prvi majnik. Z ozirom na razne želje prizadetih organizacij je izvrševalni odbor jugoslovanske socialno-demokratske stranke sklenil, da prepušti organizacijam, ali praznujejo 1. majnika kakor običajno, ali pa prelože praznovanje na dan 14. majnika.

Ljubljanska okrajna organizacija je sklenila z ozirom na to, da je meseca majnika mnogo praznikov in da bode treba opustiti delo ne le 14. majnika, temveč najbrže tudi 23. majnika, da preloži za letos izjemoma praznovanje s prvega na 14. majnika. Pač pa se priredi prvega majnika zvečer shod in komers.

Socialni pregled.

Konferenca strojevodij južne železnice. Dne 18. t. m. se je v Mariboru v »Del. domu« vršila konferenca strojevodij in kurjačev južne železnice s sledečim dnevnim redom: 1. Regulacija kilometrske odškodnine. 2. Eventualnosti. Delegatov je bilo 31. Zastopani so bili sledeči kraji: Trst, Sv. Peter, Reka, Ljubljana, Zidani most, Maribor, Beljak, Linc, Bolcan, Inomost, Mürrzuschlag in Dunaj. Centralno društvo strojevodij je zastopal sodrug Kircher, pravovarstveno društvo, centralo sodr. Weigl z Dunaja, jugoslovansko tajništvo pa sodr. Kopač iz Trsta. Predsednikom je bil izvoljen sodrug Beer iz Mürrzuschlaga, zapisnikarjem pa sodrug Ukmar iz Trsta. Poročal je sodrug Ružička iz Beljaka, ki je v svojem s statističnimi podatki podprtem govoru povdarjal nujno potrebo regulacije kilometrske odškodnine, ker so se življenske razmere tekom dolgih let tako predrugačile, ozir. podražile, da ni več možno izhajati s tako majhno potovalno doklado. Po obširni debati, katere so se udeležili sodrugi Falk, Weigl, Kircher, Meklenschek, Pasterny, Ohman, Beer, Baumgartner, Kopač, je konferenca sklenila resolucijo, v kateri zahteva odstranitev kilometrske odškodnine. Vpelje naj se takoj pavšalno mesečno potovalno doklado in sicer: Za strojevodje pri brzovlakih 30 K, pri postnih in osebnih vlakih 120 K, pri tovornih vlakih 119 K, v rezervi pa 90 K. Kurjačem naj se da 70% od doklade strojevodij. Razventega naj se uvede 20% draginjsko doklado za strojno osebje. Premija za premog mora iznašati najmanj 70% potovalne doklade. Pri računskih sklepih se mora nominirati dva zaupnika kot pregledovalca. Čiščenje strojev naj odpravljajo nalašč zato nastavljeni delavci. Službeni čas ne sme iznašati več kot 220 ur mesečno. Odgovor se pričakuje do 1. junija t. l. Potem se je izvolilo še delegacijo, ki naj predloži zahteve gen. ravnateljstvu južne železnice in sicer: Falk, Trst, Dolinšek in Rudofar, Maribor, Delabro, Dunaj in sodrug Mantler, Bolcan. Delegacijo predstavi pravovarstveno društvo in društvo strojevodij. Pri točki »eventualnosti« se je rešilo še lokalne zadeve. Zaključno besedo je imel sodrug Beer, ki je v živih barvah naslikal revščino delavnega ljudstva v splošnem in v posebnem pa železničarjev. Razlagal je pomen državnozborskih volitev ter pozivljaval navzoče, da se drže načela »svoje k svojim« in da 14. maja oddajo glasove socialno-demokratskim kandidatom. Za to lepo in poljudno izvajanje je žel splošno odobravanje. Z živio-klici na mednarodno socialno demokracijo je zaključil ob 7. uri zvečer konferenco. Potem so udeleženci še stoje zapeli pesem o delu in se razšli. Plod te konference ne bode izostal. Potem se je vršila konferenca vlakovodij in sprevodnikov.

Najnovejše vesti.

Dunaj, 14. aprila. »Neues Wiener Tagblatt« poroča iz Peterburga, da je nastal **senzacionalen preobrat v notranji politiki. Konservativni ministri odstopijo, Stolypin sestavi novo ministristvo s kadeti.**

Dunaj, 24. aprila. Vinski zakon je sankcioniran.

Gorica, 24. aprila. Vsled pritožbe, katero je vložil odvetnik dr. Henrik Tuma, je pravosodno ministristvo ukazalo, da se **izpusti sodruga Ropasa iz preiskovalnega zapora.** To se je danes zgodilo.

Gradec, 22. aprila. 31 letni oženjeni blagajnik bančne trdnice Mayer & Comp. Karol Petter je danes s ključem pobegnil. Dosedaj so doznali primankljaj 110.000 kron. — Pettra so graški redarji dohiteli nad Judendorfom.

Trst, 24. aprila. Minister Fort je danes ogledal arzenal, stabilimento tecnico, več tovarn pri Sv. Andreju, v Skednju in v Sv. Savi. Jutri večer se odpelje v Pulj.

Dunaj, 23. aprila. Policija je prijela pustolovca Čapka, rodom s Češkega, ki je s svojimi kreditnimi sleparstvi postal prava nevarnost za mednarodni trgovski promet. Policija ga je imela že večkrat v rokah, tudi sodišča so ga nekočkrat obsodila, toda z izborna simulacijo se je že znal vselej preseliti iz ječe v blaznico, od koder je lažje utekel.

Prag, 24. aprila. Cesar je danes obiskal češki muzej. Sprejeli so ga grof Harrach, knez

Jurij Lobkovic in predsednik Hlavka. V vestibulu so ga pozdravili minister Marchet, Prade in Pacak. Pozneje je ogledal cerkev sv. Ludvika na Vinogradih, potem novo gledališče in meščansko šolo.

Budimpešta, 24. aprila. V »Egyetertesu« povdarja Kmeti napram Beckovim izjavam sledeče ogrske zahteve: 1. Ustanovitev ogrske banke leta 1910; 2. Od 1908—1917 samostalnost v okviru mednarodnih ugovorov, a popolno ureditev užitinskih davkov; 3. Popolna samostalnost v vsakem oziru po letu 1917.

Budimpešta, 24. aprila. Ker so delavci v parnih mlinih akcijske družbe Hedrich & Strauß dalj časa vodili pasivni odpor, je ravnateljstvo vse delavce izključilo. Delavci so zapustili mline šele po posredovanju policije.

Mohač, 24. aprila. Zaprli so več oseb, ki so razširjale ponarejene bankovce po 50 kron. Tiskarnar Hochrein, v čegar tiskarni je bila preiskava, se je usmrtil.

Petroszeny, 24. aprila. V tukajšnjem premogovniku je vstopilo 100 do 150 delavcev v štrajk vsled prikrajšanja mezde.

Szatmar, 24. aprila. Vsi delavci v stavbni obrti so stopili v štrajk; število znaša okrog 800. Mir se dosedaj ni kalil.

Berolin, 24. aprila. Gospodarski odsek je po poročilu »Lokalanzeigerja« sprejel trgovski provizorij med Nemčijo in Zedinjenimi državami.

Berolin, 24. aprila. Drž. zbor je sprejel proračun pravosodne uprave s stavljenimi revolucijami, izimši ono o drž. jamstvu za uradnike in o prisilni poravnavi izven konkurza. — Pri razpravi vojnega proračuna je potolažil voj. minister pl. Einem drž. zbor z novimi zahtevami, ki jih bo treba za izvedbo novih utrd, premembe v topničarstvu in pehoti.

Pariz, 24. aprila. Jaurès objavlja v »Humanité« članek o položaju Nemčije. Pravi: Nemčija in Francija morata nastopati povsod, kjer se dotikate, zmerno in zaupljivo. Nemčija se kaže preveč nervozna, misleča, da bode popolnoma izolirana. Republikanska Francija, ki resnično ljubi mir, se ne da naščuvati do nobenih pustolovščin. Jaurès zagovarja mednarodna razsodišča in omejitev oboroženja.

Pariz, 24. aprila. Orleanski škof je sporočil duhovščini da je obč. svet njegove zahteve glede slavlja device orleanske sprejel.

Pariz, 24. aprila. Po poročilu »Echo de Paris« se sestane ruska carica vdova na postaji Bourget s predsednikom Falliérom.

Rim, 24. aprila. Zbornica je začela z delom. Na željo vnanjega ministra Tittonija se bodo interpelacije o vnanji politiki razpravljale pred proračunom.

Madrid, 24. aprila. Vlada dementira vest, da je v Kartageni kuga.

Madrid, 24. aprila. Iz Kartagene se brzojavlja, da je v mesto zanešena kuga. 300 bolnikov je odpravljenih v bolnico.

Vittoria, 24. aprila. Pri volitvah v parlament so se prigodili veliki izgredi vsled razbitja glasovalnih posod. Meščanska straža je rabila puške. Mnogo manifestantov je ranjenih.

London, 24. aprila. Kolonijalna konferenca je razpravljala o dež. brambi in sprejela predlog kanadskega min. predsednika Laurierja, da se osnuje osrednji štab. Ob razpravi pomorske brambe je prvi lord admiralitete Tweedmouth razvil nazore admiralata.

Peterburg, 24. aprila. V Kurskem je bilo odanih na nekega železniškega inženirja sredi mesta pet revolverskih strel, ki so ga smrtno nevarno ranili. Eden storilec se je, preganjen od policijske glavarja, ustrelil, drugi pa je vrgel bombo, ki se ni razletela. Stražnika, ki ga je zasledoval, je ubil. Storilec je ubežal.

Peterburg, 24. aprila. Car je Golovina milostljivo sprejel, poslušal poročilo o dosedanjih debatah dume in izrazil upanje na složno delo dume in vlade.

Peterburg, 24. aprila. Vodilni člani zemstev najrazličnejših političnih smeri se v Moskvi posvetneje glede sklicanja kongresa zemstev na 18. juni t. l.

Peterburg, 24. aprila. Ministrski predsednik Stolypin je sprejel deputacijo poslancev iz židovskega naselbeniškega rajona, ki so ga prosili, da naj vse potrebno ukrene, da prepreči pogrome črnih stotnij, ki jih pripravljajo za velikonočne praznike, kar je obljubil.

Peterburg, 24. aprila. Stolypin je izdal okrožnico generalnim gubernatorjem, katerim nalaga, da store vse za preprečenje nameravanih pogromov o ruski Velikonoči.

Sevastopol, 24. aprila. Dvanajst oboroženih ljudi je napadlo davčni urad ter je ugrabilo 100.000 rubljev v bankovcih in 40.000 rubljev v gotovini.

Shangai, 24. april. Prva skupina kitajskih dijakov, ki so izbrani za študij evropskih vojnih ved, oddide jutri; vstopili bodo kot prostaki v francosko armado.

Valparaiso, 24. aprila. Močni vulkanični izbruhi mečejo gost dež pepela nad mestom.

Zahlevajte
po vseh gostilnah,
kavarnah in
brivnicah

„Rdeči Prapor“!

„Rdeči Prapor“ izvod po 10
v se dobiva
v Ljubljani v tobakarnah: Blaž, Dunajska cesta;
Franzot, drž. kolodvor, Spod. Šiška; Kušer, Sv. Petra
cesta; Pichler, Kongresni trg št. 3; Svatek, Glavni trg;
Sešark, Selenburgova ulica; Velkavrh, Sv. Jakoba trg;
Kleinstejn, Jurčičev trg; Dolenc, Kolodvorske ulice, šte-
vilka 27; Sušnik, Rimska cesta 24; Ušeničnik, Židovske
ulice 1. — **Kranj:** Karol Florian, knjigarna. —
Jesenice: Jakob Mesar št. 101. — **Trst:** Lav-
renčič, Piazza Caserma. — **Trst Rojano:** Močnik,
tobakarna. — **Gorica:** Krebelj Peter, Kapucinske
ulice št. 1. Schwarz, Šolske ulice. — **Reka:** Ri-
cardo Camera, Corso 16.

Vsaka poročila in ponatisek je kaznivo.
Edino pravi je

Thierryev balzam

le z zeleno znamko nune. — 12 malih
ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 ve-
lika specialna steklenica s patentnim
zaklepom 5 K.

4 52-23

Thierryev centifolijno mazilo

proti vsem, še tako starim ranam,
vnetjem, poškodbam itd., 2 lončka
K 3-60. Razpošilja se le proti po-
vzetju ali za poslani denar.

Te dve domači zdravili sta po-
vsod znani in še od nekdanj sloveči.

Naročila se naj naslovljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi p. Rogaški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih
pisem zastoj in franko.

„RDEČI PRAPOR“

je najradikalnejše slovensko glasilo, nujno
potrebno vsakemu volilcu in vsakomur,
ki hoče biti objektivno informiran o do-
mači in splošni politiki.

„RDEČI PRAPOR“ je najmodernejši slovenski
list, ki ne bi smel manjkati
v nobenem bralnem društvu ali čitalnici
ter napredni hiši.

Priporočajte „Rdeči Prapor“ povsod!

Potniki v Ameriko
Nateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Hmetetka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Iskrovrstna Pojavnica daje se brezplačno.

Člani

pogrebne družstva uslužbencev
c. kr. drž. žel., c. kr. priv. juž.
želez. in c. kr. poštnih in brzo-
javnih uradov v Ljubljani

se opozarjajo

da se mesečni doneski za v Ljubljani
bivajoče vplačujejo izključno le v gostilni
„pri Dalmatincu“ Sodnijske ulice št. 4.
in sicer vsako prvo in drugo nedeljo v
mesecu od 9. do 12. ure dopoldan.

V Šiški stanujoči člani vplačujejo
svoje doneske vsako tretjo nedeljo v
gostilni „pri Celarcu“ v Spod. Šiški
od 9. do 12. ure dopoldan. 6-1

Ravnotam in ob istem času sprejemajo
se tudi novi člani, ki lahko prijavijo svoj
vstop tam poslujočim društvenim funkcionarjem.
Za doneske, ki se drugje vplačujejo,
na noben način društvo ne jamči,
kar naj blagovole člani vpoštevati.

Za društveno vodstvo

Komac Anton
tč. blagajnik.

Petrič Josip
tč. predsednik.

Naročajte edino slovensko revijo

Naši Zapiski.

Naročnina:

Za celo leto K 3, za pola leta K 1-50, za
četrt leta 80 h, posamezne številke 50 h.

Uredništvo in upravnštvo v Ljubljani.

V založbi „Naših Zapisnikov“ se še dobe:

8. številka tretjega letnika: Nekaj kulturnih
zavodov slovenskih, po 24 vin.

10. in 11. številka tretjega letnika: Prešernov
spomenik, obsejajoča 48 strani, z lepim
ovitkom; za naročnike po 50 vin., sicer
franko 80 vin.

Drama Prešernovega duševnega življenja,
predavanje g. dr. Ivana Prijateja ob odkritju
Prešernovega spomenika v Ljubljani, po
40 vin. pri upravnštvu „Naših Zapisnikov“
v Ljubljani.

I. S. Machar: Magdalena, povest v verzih; po-
slovenil A. Dermota, po 2 K.

Abditus: Občina in socializem, 70 vin.

P. Mihalek: Iz nižnj življenja, 1 K.

Za agitacijo pripravne so brošurice:

Program socialne demokracije, po 4 vin.,
po pošti 8 vin.

Zvišanje duhovskih plač, po 10 vin., po
pošti 14 vin.

Ako se jih naroči več, se dovoljuje popust
po dogovoru.

Stanje hranil. vlog:
22 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
760.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3
poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do
4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdržene obresti vsa-
kega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica
iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

ZA VARNOST VLOG JAMČI POLEG LASTNEGA REZERVNEGA ZAKLADA
MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA Z VSEM SVOJIM PREMOŽENJEM IN VSO
DAVČNO MOČJO. DA JE VARNOST VLOG POPOLNA, SVEDOČI ZLASTI
TO, DA VLAGAJO V TO HRANILNICO TUDI SODIŠČA DENAR MLADO-
LETNIH OTROK IN VAROVANCEV. 4 26-25

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 1/2%, na menice in na vrednostne
listine pa po 5% na leto.

Tiskarna Iv. Pr. Lampret

Kranj :: Gorenjsko :: Kranj

se priporoča p. n. občinstvu v vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do naj-
moderneje oblike. Ker je bogato založena z modernimi črkami in okraski ter
opremljena z najnovejšimi stroji in električnim obratom, lahko izvršuje največja
dela v vsaki množini, in sicer: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje,
cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošurice, cirkularje, reklamne liste, lepake,
opomine, vabila, molitvenike, mrtvaška naznanila, razglednice, hranilne in zadržne
knjižice, poročna naznanila, vizitke, vstopnice, zavitke, dopisnice, jedilne liste,
vignete i. t. d., sploh izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela okusno in ceno.
V isti založbi je izšla tudi časna primerna knjižica v drugi, pomnoženi izdaji

Novi državnozbornski volilni red.

Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

2 52-44

priporoča svoje

izborna pivo v sodcih in v steklenicah.

Telefon št. 187.

Zaloga v Spodnji Šiški.

Telefon št. 187.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Bartl.

Tiska Iv. Pr. Lampret v Kranju.

